

Loap. 28/4-62

Nakkila, Kivialho, Javanainen, Tollukkaanperä

Kertomus jatkokaivauksista 5.-20. 6. 1961

Vuonna 1960 tutkin Satakunnan Museon varoilla Nakkilan Kivialhon Tollukkaan aukean takaisella mäellä kolme kiviröykkiöhautaa sekä yhden epämääräisen latomuksen, ks. kaivauskertomusta Satakunnan Museon topografisessa arkistossa. Yllä mainittuna aikana jatkoin paikan muinaisjäännösten tutkimista purkaen kolme kivirauniohautaa sekä kaivaen pienialaisen kulttuurikerroksen, "kodanpohjan". Tutkimukset, joihin Muinaistieteellinen toimikunta oli antanut luvan, tapahtuivat osaksi Satakunnan Museon, osaksi Waldemar von Frenckellin säätiön varoilla; vuorineuvos Rafael von Frenckellin aloitteesta säätiö myönsi kaivauksiin 80.000 mk:n apurahan, mistä esitän säätiölle ja vuorineuvos Frenckellille parhaat kiitokseni.

Kaivaustyö suoritettiin 9 kaivajan voimalla. Kartoittamisesta huolehtivat taiteilija Seppo Huovinen ja lukiolainen Hannu Kalimo.

Hautaraunio 86 purettiin ensiksi. Raunio oli koottu mäen laelle, jokseenkin tasaiselle paikalle; maa vietti hiukan etelään päin, niin että raunion eteläreuna oli puoli metriä pohjoisreunaa alempana. Raunio, jota sopii sanoa aidoksi hiidenkiukaaksi, oli reunoilta ~~puhuttu~~ sammaltunut. Sen keskelle ja eteläpuoliskoon oli kaivettu suuri, halkaisjaltaan 3-4 m laaja kuoppa. Kuopan syvyys oli reunoista mitaten 60-80 cm, mutta koska kuopan kivet oli luotu sen ympärille valliksi, ei kuoppa todellisudessa ollut niin syvä. Se ei ulottunut myöskään pohjaan, joka oli 80 cm syvemmällä. Varmastikin kuoppa on kaivettu "aarteita" haettaessa; rauniossa on tuskin ollut minkäänlaista puukammiota, joka olisi voinut romahattaa. Luultavasti kuopan laitaan juurtunut suuri koivu on alkanut kasvaa kuopan kaivamisen jälkeen, jolloin maata on noussut raunion pintaan. Kuopan kaivamisesta olisi tällöin kulunut monta kymmentä vuotta. Ks. kaivauskuvat 1-3, jotka esittävät röykkiötä luonnontilassa.

Ensi työksi hiidenkiuas puhdistettiin sammalesta ja puuntaimista sekä jaettiin purkamista ja kartoitusta varten neljään sektoriin, joiden säteet valittiin pohjois-etelä- ja länsi-itä suuntaisiksi. Paljastettu kiuas osoittautui alaltaan säännöllisen pyöreäksi. Sen halkaisija oli 10,5-11 m. Suurin korkeus oli 1,5 m, mutta kun kuopasta luodut kivet lisäsivät raunion korkeutta, voidaan alkuperäisen raunion korkeudeksi arvioida 1,2-1,3 m; hiidenkiuas oli siten melko laakea alunperin. Tätä vaikutelmaa lisäsi se, että myös raunion pohjoispuoliskosta lienee hiukan

tettu kiviä, vaikkei siinä ollutkaan varsinaista kuoppaa, vaan ainoastaan matala painuma.

Raunio oli koottu osaksi mukula- osaksi paasikivistä. Suurimmat kivet, jotka sijaitsivat varsinkin pohjaosissa, olivat miehen nostettavia, 60-80 cm laajoja. Enimmät kivet olivat pienempiä. Raunioita ympäröi selvä kivikehä, jonka kivet olivat osaksi muiden pohjakivien kokoisia, osaksi suurempia. Lounaassa yhtenä kehäkivenä oli "maakivi". Näitä oli useita-kin röykkiön pohjassa, enimmät varsin matalia. Raunion keskustassa luotesisektorin puolella oli suurikokoisempi paikalla sijainnut kivi, mutta sekin oli niin matala, ettei sitä voitane katsoa raunion silmäkiveksi. Raunio sisälsi yhden polttohautauksen. Raunion pohjoispuoliskossa, melko lähellä reunaa, oli poltettuja luunsiruja n. 4 m pitkässä, 1,2 - 1,3 m laajassa alueessa luoteis- ja koillissektoreissa. Luut olivat osaksi pohjakivien päällä, osaksi niiden välissä sekä kivien alla olevassa hiekassa. Osa luunsiruista oli hienoksi jauhoksi murentunut. Ilmeisesti luut oli siroteltu hautaa rakennettaessa pohjakiveystä laskettaessa tai se ollessa jo osaksi paikoillaan. Kenties voitaisiin ajatella, että vainaja olisi poltettu haudan paikalla; laaja luualue merkitsisi tällöin rovin paikkaa. Hiiltä luualueella oli kuitenkin melko vähän.

Hauta-antimina olivat pieni koristeeton rannerengas, joka löytyi koillissektorista erään pohjakiven päällä olevasta maasta. Mahdollisesti irti kiskottu puunjuuri oli nostanut sen syvemmältä kivelle. Mainittakoon kuitenkin, että pohjakiven päällä ja väleissä oli muutoinkin soraa, joten luiden ohella haudan lienee tuotu maata. Rannerengas sijaitsi luualueella, samoin palanut, kahtia katkennut piinpala, joka museossa liimattiin ehjäksi. Se löydettiin ^{paikallimman luukeräksen vierestä} rannerenkaasta n. 60 cm lounaaseen. Kysymyksessä on luultavasti tuluspii, joten se on kaiketti tulkittava hauta-antimeksi. Mielenkiintoa herättää se seikka, että pii oli palanut, ts. ollut roviolla? Hauta-antimeksi ei voine lukea muutamaa lyhyttä nuoransäiettä, jotka löydettiin luotesisektorista luualueelta. Silti ne saattavat olla peräisin pronssikaudelta. Poltettuja luita noukittiin talteen ^{luut kerättiin} 1800 g - ^{niin tarkoin kuin mahdollista.} Luualue, samoin kuin haudan pohja osa muualtakin, tutkittiin lastoilla. Luualueesta on vielä mainittava, että siinä havaittiin n. 20-40 cm:n päässä rannerenkaasta erityinen tiheä pesäke - mitä ei kuitenkaan voi selittää hävinneestä uurnasta johtuvaksi: hautaus oli mitä tyypillisin avoin hautaus.

Kun pohja oli saatu tutkituksi, raunio entistettiin - siihen kaivettuja kuoppia ei kylläkään palautettu ennalleen.

Hiidenkiukaasta piirrettiin yksi vaakatasokartta sekä kaksi profiilia. Ks. kaivauskuvat 1-12 ja . (Neg. Satakunnan Museo 4045-4060). Löy-

dökset luetteloitiin Satakunnan Museossa numeroilla 16.455:1-5.

Hautaraunio 85 (numero tässä kuten edellisessäkin viittaa Unto Salon laatimaan Nakkilan kiinteiden muinaisjäännösten luetteloon) otettiin edellisen jälkeen tutkittavaksi. Raunio sijaitsee edellisestä 2,5 m länteen, puolisen metriä sitä alempana, lounaaseen viettävässä rinteessä. Maaston kaltevuutta kuvaa se, että raunion lounaisreuna oli 60-70 cm koillisreunaa alempana.

Raunio oli pohjoispuolelta melkein kokonaan sammaltunut ja ruohottunut. Sen lounaisneljänneksessä kasvoi viisi kookasta kuusta, joiden vuoksi rauniota ei voitu lounaisosastaan täysin tutkia. Raunion vahva sammaltuminen ja nurmettuminen johtui siitä, että se oli pahasti hävitetty. Sen keski- ja eteläosasta oli viety kiviä, niin että eteläpuoliskon keskelle, osaksi myös pohjoispuoliskon puolelle, oli muodostunut laaja suunnikkaanmuotoine kuoppa, jonka halkaisija oli n. 5 m. Se ulottui syvimässä kohdassa melkein haudan pohjaan asti. Kaivajat tiesivät kertoa, että kiukaasta oli joskus ^evetetty kiviä jonkin kivirakennuksen (kaiketi navetan) rakennusaineiksi - kenties koko röykkiö olisi tullut pohjiaan myöten hävitetyksi, jos kivien vedätystä ei olisi kielletty. Milloin tämä on tapahtunut ja kenen toimesta, siitä en saanut selvyyttä. Kiukaan hävityksestä on joka tapauksessa aikaa kenties puoleisen vuosisataa: täytyy näet otaksua, että lounaisosan suuret kuuset ovat kasvaneet vasta hävityksen jälkeen.

Kun raunio oli nykyisessä tilassaan ensin kuvattu ja sektoroitu, siitä poistettiin turve ja raunio puhdistettiin. Se oli rakennettu hyvin erikokoisista kivistä, osaksi pienemmistä sekä miehen nostettavista mukuloista ja pultereista, osaksi myös niin kookkaista kivistä, että tarvittiin kolmijalkanosturia kivien pois siirtämiseen. Pelkin käsivoimin niitä tuskin on hautaa koottaessakaan paikoilleen saatu. Keskellä rauniota oli suuri "maakivi", jota sijaintinsa vuoksi voitaisiin ajatella silmäkiveksi. Se ei ole kuitenkaan hautaa sanottavasti täyttänyt, koska se oli matala. Suuri luonnon paikoilleen asettama kivi oli myös raunion eteläkaakkoisessa osasassa sekä raunion koillisneljänneksessä.

Hautaraunio oli alaltaan pyöreä. Sen halkaisija oli 11-11,5 m, suurin korkeus oli 1 m. Ennen purkamista raunio on varmastikin ollut melkoisesti korkeampi, tuskinpa silti niin korkea kuin läheinen röykkiö 89. Raunion uloimmat kivet muodottivat selvän kehän, jonka kivet olivat osaksi läheisiä pohjakiviä suuremmat - suurimpien halkaisija saattoi olla jopa 1,4 m. Suurin osa kehäkivistä oli kuitenkin pienempiä, miehen kiertettäviä.

Raunion pohjoispuoliskon pohjalta paljastui laaja luualue, suurimmaksi

osaksi luoteissektorista, osaksi myös koillissektorin puolelta. Luualue oli n. 3 m pitkä, 2 m laaja: avoin hautaus. Luut, joita koottiin talteen 1020 g, olivat osaksi kivien päällä, osaksi niiden lomissa. Hauta oli löydötön.

Pohja tutkittiin huolellisesti lastoilla, ja kivet väänneltiin irti kangilla niiden alustan tarkastamista varten kuten muissakin haudoissa. Kehäkiviin ei koskettu, vaan niiden annettiin olla paikoillaan. Kun pohja oli tutkittu, hauta kasattiin ~~ant~~antisekseen.

Haudasta piirrettiin 1 vaakasokartta sekä kaksi profiilia. Kaivauskerptomuksessa liittyvät valokuvat 13-18 tähän hautaan. (Negatiivit Satakunnan Museo 4061-70). Luunsirut ja näiden mukana tullut maanäyte luetteloiitiin Satakunnan Museossa numerolla 16.455:6-7.

Hautaraunio 96 purettiin viimeiseksi. Se sijaitsee rauniosta 86 n. 20 m etelään, rauniosta 87 n. 15 m länteen, vain hieman viimeksi mainittua alempana, mutta melkoisesti röykkiöitä 85 ja 86 matalammalla tasolla (n. 2,5 - 3 m). Se oli alin kaikista tutkituista röykkiöistä. Raunio oli etelärinteessä, rinteen niskassa, josta alkoi jyrkempi vietto. Raunio oli niin turpeen ja pikkutaimien peitossa, että se oli Nakkilan kiinteitä muinaisjäännöksiä luetteloidessani jäänyt huomamatta. Kiveys kyllä tuntui jalan alla ja näkyikin eräässä kohdassa raunion eteläteunassa, missä kiviä oli ladottu kalliolle tai laajalle "maakivelle".

Kun raunion alue oli raivattu, turve poistettu ja kiveys puhdistettu, kävivät raunion mittasuhteet selville. Se oli 10,5 m pitkä, 3,4 m leveä pitkänomainen latomus. Se oli rakennettu länsiluode-itäkaakkoissuuntaiseksi, niin että molemmat päät olivat jokseenkin samalla tasolla. Kiveys oli matala, lähes maantasainen. Sen ylin kerros oli koottu suurimmaksi osaksi mukulakivistä, ^{joilla oli} ja koetettu saada raunio päätä tasaiseksi. Jonkin verran näkyi myös laattakiviä. Pohjimmisissa kivissä - rauniossa oli vain 1-3 kivikerrosta - oli joukossa suurempiakin, puolimetrisiä ja jopa metrisiä; raunion alueella oli myös muutamia maakiviä. Rauniossa ei ollut mitään ^{reunuskiveystä}reunuskiveystä eikä säännöllistä rakennetta. Raunion rajoja oli siten vaikea erottaa kivisen maan luontaisista kivistä. Ilmeisesti raunio silti oli ehyt: itse röykkiön kokoaminen vain osoittaa monumenttihaudastavan rappeutumista. Raunion pohjalla, ~~osaksi~~ osaksi luoteis- ja kaakkoissektorissa havaittiin kummassakin erillinen luualue - syvemmillä alueet yhtyivät, joten kysymys on yhdestä ja samasta hautauksesta. Luualue oli kaikkiaan yli 3 m pitkä, puolisen metriä leveä. Poltetut luut, joita koottiin n. 400 g, olivat kivien lomissa ja osaksi pohjakivien päällä, soramaahan ^{ja sepefikiviin}sekaantuneina. Koska raunio oli matala, on poltetut luut ilmeisesti haluttu peittää myös maakerroksella, ellei maakerros olisi

luotu hautaan itse rovion paikalta. - Haudassa ei ollut sanottavasti hiiltä eikä tuhkaa. Hautaus oli löydötön.

Kun rauniossa ei ollut pystyjä reunuskiviä, sitä ei voitane nimittää laivalatomukseksi.

Raunio tutkittiin pohjasta lastoilla huolellisesti ja kasattiin nettiseen.

Kaivausselostukseen liittyy kaksi pohjatasokarttaa sekä kaivauskuvat 19-29 (Negatiivit Satak. Museo 4070-4081). Luut luetteloidtiin Satakunnan Museossa numerolla 16.455: 8 ja 10 (12??).

"Kodanpohja" sijaitsi röykkiöstä 88 kolmisen metriä pohjoiseen, röykkiöstä 86 22 m kaakkoon, kaakkoon kallistuvassa rinteessä. Jo edellisvuoden kaivauksissa todettiin, että paikalla on tasainen, luultavasti ihmisen tasoittama alue, jossa havaittiin kulttuurikerros, minkä vuoksi alue otettiin tutkittavaksi. Se raivattiin puuntaimista ja risuista sekä paalutettiin 4m²:n ruutuihin. Aluksi paalutettiin 8m x 8m laaja alue, mutta myöhemmin paalutusta jatkettiin koilliseen, niin että kaivausalue muodostui koillis-lounaissuunnassa 10 m pitkäksi, vastakkaisuunnassa 8 m leveäksi. Paalutetusta alueesta tutkittiin vain se osa, jossa havaittiin kulttuurikerrosta; tämä osoittautui n. 60 m² laajaksi.

Kun turve oli poistettu, sen alta paljastui voimakkaan ruskea kulttuurikerros. Se oli ohut, keskeltä vain viitisentoista cm paksu, reunoilta ohuempi. Voimakkain kerros oli ruutujen B3, B4, C3 ja C4 kulmauksessa. Pohjoisessa kulttuurimaa ulottui kaivausalueen reunoille, joskin heikkona. Idässä maa oli ruuduissa C5 ja D5 vielä värjäätynyttä, mutta niukkalöytöistä. Kuten profiilista CD käy ilmi, näissä ruuduissa oli kulttuurikerroksen muodostama mätäs tai kohouma. Etelässä kulttuurimaa erottui ruuturivin D2-D5 alueella, vieläpä ruuduissa E2-E4. Lukuun ottamatta ensin mainitun ruuturivin pohjoisreunaa kerros oli kaivausalueen eteläpäässä niukkalöytöinen. Maassa näkyi noensekaisia alueita ruuduissa D2-E2, ruutujen D2-D3 ja E2-E3 kulmauksessa, sekä ruudussa D3. Idässä kulttuurikerros linjan E2-A2 puoliväliin. Varsinaisen kerroksen ulkopuolella havaittiin täälläkin noensekaisia alueita, ruuduissa B2 ja C2.

Alueen maaperä oli hienoa soraa, jossa oli jonkin verran kiviä. Suurin osa kivistä lienee ihmiskäden jäljiltä, ja varmana voidaan pitää, että alue on varta vasten tasoitettu. Kulttuurikerros näyttää näet muodostuneen pääasoassa rakennuksen paikalle; monista jäännöksistä päätellen paikalla on sijainnut nelikulmainen rakennus. Tähän liittyvät seuraavat muinaisjäännökset:

1. Ruudussa A3 oli suhteellisen kookkaista mukulakivistä ladottu liesi.

Se oli yksikerroksinen, muodoltaan pikemmin nelikulmainen tai suorakaitteenmuotoinen kuin pyöreä. Halkaisija oli n. 80 cm. Nokea liedessä oli niukasti. Mahdollisesti lieden kiveys oli hiukan rikkoutunut, koska sen muoto ei ollut aivan selvä. Lieden paksuus oli n. 10 cm.

2. Lieden pohjoispuolella, siitä noin 40-50 cm:n päässä, ruuduissa Ö3, A3 ja A4 oli mukula- ja laattakivistä laskettu länsiluode-itäkaakko-suuntainen kivirivi. Se oli lähes~~asti~~ 3 m pitkä, hiukan epäsäännöllinen. Sen vieressä pohjoisen puolella oli joukko mukulakiviä.

3. Lielikiveyksen lounaispuolella oli toinen laattakivirivi ruuduissa B2-B4, niiden pohjoisreunassa. Kiveyksen suunta oli länsiluode-itäkaakko. Riviin oli laskettu 8 laattakiveä aivan vierekkäin. Kauempana näiden jatkeella itäkaakossa oli yksinäinen laattakivi, pinnaltaan suunnilleen samassa tasossa maanpintaan nähden kuin näkin. Luultavasti se liittyy samaan riviin, jonka pituudeksi siten tulisi 3,8 m. Kivirivi näkyy useissa kaivauskuvissa.

4. Ruuduissa D2-D4 paljastui edellisen suuntainen laattakivirivi; se sijaitsi ruutujen koillisreunassa, edellisestä rivistä 4 m lounaaseen. Tässäkin rivissä on länsiluoteisessa osassa neljä tai viisi kiveä vierä vieressä, ja näiden kivien linjalla kauempana itäkaakossa oli lisäksi laattakivi samassa tasossa kuin edelliset (maanpintaan nähden): ilmeisesti se kuuluu edellisten muodostamaan rakennelmaan. Kivirivin pituudeksi tulisi näin olleen 4-4,2 m.

5. Ruutujen B3 ja C3 rajalla oli voimakkaasti värjäytynyt ^{kolmiomainen} laakka, joka osoittautui n. 25 cm syväksi patamaiseksi kuopaksi. Kuopan halkaisija oli suusta n. 40 cm. Pohjalla oli vahvasti nokinen maakerros. Kun tämä kuoppa oli jokseenkän keskellä otaksuttua rakennusta, sitä voitaisiin pitää sen lietenä tai jonkinlaisena paalunreikänä. Noen ohella kuopassa oli hiilenpaloja.

6. Ruuturivin A2-D2 luoteisreunassa oli ~~siis~~ mukulakivikerros, joka saattaa jollakin tavalla liittyä rakennukseen.

7. Em. ruuduissa olleen mukulakiviryhmän itäpuolella oli ruuduissa B2 ja C2 neljä laattakiveä, jotka saattavat merkitä rakennuksen länsiseinän sijaintipaikkaa. Ne sijaitsivat maanpinnan tasossa aivan turpeen alla kuten em. kivirivit, mutta eivät muodostaneet aivan suoraa linjaa.

Edellä kuvatut kivirivit merkinnevät talon seinän paikkoja: talossa olisi ollut 3 länsiluode-itäkaakko-suuntaista seinää, joiden alle on laskettu laattakivi-perustus, näitä vastaan kohtisuora läntinen seinä, joka rivien 3 ja 4 välillä oli myös vahvistettu muutamalla peruskivellä. Epävarmaa on, onko tämä seinä ulottunut myös rivien 2 ja 3 väliselle alueelle; täl-

lä kohdalla kasvaneen puun kanto esti tutkimisen. Rakennuksen itäseinän sijaintiin saattaa liittyä kivirivien 3 ja 4 itäisten päätekivien linjan kohdalla ollut laattakivi ruudussa B4-B5. Kysymyksessä olisi siis kaksihuoneinen suoraseinäinen rakennus pohjois-koillis - etelälounas-suunnassa olisi ollut n. 6 m, vastakkaisessa suunnassa n. 4,4 m. Ajatusta tukevat eräät löydöt ja niiden alueet.

Kulttuurikerroksesta noukittiin talteen tavattoman suuri ^{määrä} palanutta savitiivistettä, oikeammin savirappausta. Siistä voidaan päätellä, että ko. rakennus on aikoinaan palanut. Savirappaukseen painuneet jäljet osoittavat, että seinä on punottu oksista. On merkittävää, että melkein kaikki savirappauksen palaset - ne, samoin kuin muutkin löydöt merkittiin karttaan mahdollisimman tarkasti - löydettiin kivirivien 3 ja 4 rajoittamalta alueelta, sekä ruuduissa B2 ja C2 sijaitsevien laattakivien itäpuolelta. Jos kivirivien 3 ja 4 itäpääät yhdistetään suoralla viivalla, joka kulkee samalla em. laattakiven vieritse, havaitsemme, että viivan itäpuolelta on löydetty vain suhteellisen harvoja savirappauksen palasia. Niiden levintä idän puolella ei ole kuitenkaan yhtä selvärajainen kuin etelässä, lännessä ja pohjoisessa. Joka tapauksessa on varmaa, että kivirivien 3 ja 4 rajoittama huone on ollut saviseinäinen. Sen sijaan koillinen liäsesihuone ei ole ilmeisestikään ollut savella rapattu. "erikille pantavaa on, että ~~ai~~ sen alueella oli ~~et~~ vain hyvin heikko kulttuurikerros. Meidän lienee ajateltava, että huone on ollut puulattialla varustettu, niin ettei kulttuurikerrosta ole päässyt muodostumaan. "ieisi osoittaa, että huonetta on lämmitetty, mutta tiivisteen puuttuminen taas viittaa siihen, ettei huone olisi ollut lämpönsä säilyttävä asuinhuone. Huoneen alalta löydettiin palanut piinkappale liedestä sekä piiskos lieden eteläpuolella. Kivirivi 2:n kaakkoispäästä löydettiin pari kvartsi-~~suk~~osta.

Saviseinäisen huoneen alueelta löydettiin saviastianpalaja, joita ~~ykä~~ saatiin liimatuksi yksi matala malja, ei tosin aivan ehyeksi. Palaset ovat peräisin useasta astiasta. Mainittakoon, että huoneen ulkopuoliselta alueelta löydettiin vain yksi saviastianpala. Palaneita luunsiruja löydettiin muutama, nekin kaikki saman saviseinäihuoneen alueelta. Kvartsi-iskoksia löydettiin vain muutama, mutta ne olivat - hauska kyllä - ^{lähes} kaikki rakennuksen saviseinän ulkopuolisella alueella. Kvartssia ei siis isketty huoneessa, mikä onkin luonnollista, vaan pihassa, seinien vierillä.

Mitään varmoja paalunreikiä ei havaittu, eikä sellaisia ole ehkä kovaan maahan juuri kaivettukaan. Rakennuksen tukikonstruktiosta on sen vuoksi mahdotonta sanoa muuta, kuin että seinän laatu edellyttää kattoa kannattavia ja seiniä pystyssä pitäviä pystypaaluja. Ovi lienee sijainnut huoneen lounaisseinässä, lähellä keskustaa. Tällä puolella näet värjäänty-

nyt kulttuurikerros ulottui melko voimakkaana eteläseinän ulkopuolelle, jonne se olisi kulkeutunut ovesta. Tältä puolelta rakennusta, kuten mainittiin, löytyivät enimmäkseen kvartsit, ja myös seinän eteläpuolella havaitut nokkiläiskät kertovat askartelusta päivänpaisteisella puolella rakennusta pohjoistuulilta suojatussa "pihassa".

Kivirivit säilytettiin paikoillaan. Kun paikka oli tutkittu, se peitettiin uudelleen maalla.

Kaivausalueesta piirrettiin yksi vaakatasokartta, pitkittäis- ja poikittaisprofiilit sekä profiili saviseinähuoneen keskellä olleesta kulttuurimaakuopasta. "Kodanpohjaan" liittyvät lisäksi kaivauskuvat 30-46 (Negatiivit Satakunnan Museo 4082-4005). Löydökset luetteloitiin Satakunnan Museossa numeroilla 16.455:14-67.

Kaivauksien päätyttyä alueen muinaisjäännökset merkittiin mittakaavaan 1:500 laaditulle kartalle, johon myös merkittiin korkeuskäyrät puolen metrin tasoeroin. Niiden absoluuttisesta korkeudesta ei ole selvyttä. Karttaan merkitty kiintopiste punnittiin Kivialhon aukealla virtaavan ojan pinnasta (korkeammalla vedenpintaa 10 cm syvemmästä tarosta) Javanaisen rummun kohdalta ~~vedenpinnan tasosta~~. 21. 6. suoritettun punnituksen mukaan kiintopiste on täsmälleen 15 m ojan vedenpintaa korkeammalla. Laatta oli upotettu 10 cm veteen, joka oli sateiden vuoksi normaalia korkeammalla. Kiintopisteen korkeus kartan käyriin verrattuna on 076.

Porissa maaliskuun 10. päivänä 1962

Unto Salo

Unto Salo

Satakunnan Museon johtaja

1961
KUVA 5

Satakunnan Museo 4649-50 Foto: S. Huovinen 1961 Nakkila
Unto Salo osoittaa esiintullutta luoketta kiviainho
hautaröykkiössä 86. Luokalle osoittautui myö- Javanainen
hemmin laajemmaksi. Koillissektori. Kuva 5. Hautaröykkiö 86

1961
KUVA 10

Satakunnan Museo

Foto: U. SALO

KIVIALHO, JAVANAINEN
NÄKKILÄ

HAUTARÖYKKIÖ 86 DOHJIA MYÖTEN PURETTUNA KEHÄKI-

SATAK. MUSE-

VEYS NÄKYY VARSINKIN VASEMMASSA PUOLISKOSSA.

ON NEG N:OT

KUVATTU POHJOISESTA. KAIVAUSKUVA (10)

4057-58

1961
KUVA 14

Satakunnan Museo

Foto: U. SALO

KIVIALHO, JAVANAINEN

NAKKILA

RÖYKKIÖ 85 PALJASTETTUNA, LOUNAISSEKTORIA LUKUUN-

SAT. MUS.

OTTAMATTA. KUVATTU KOILLISESTA. ETUALLALLA

NEG. 4063-64

RÖYKKIÖSTÄ 86 HEITETTYÄ KIVIÄ KAIV. KUVA 14

1961
KUVA 17

Satakunnan Museo

4063-64

Foto: U. SALO

KIVIALHO, JAVANAINEN
NAKKILA,

RÖYKKIÖ 85 TUTKITTUNA, LOUNAISOSAA LUKUUN-
OTTAMATTA. POJAT SEISOVAT KEHÄKIVILLÄ.

SATAK. MUS.

N:o 4063-64

NUOLEN ALLA OLEVA POIKA SEISOO LUUALUEEN
KOHDALLA. KUVATTU ITÄKOILLISISTA. KUVA 17

1961
KUVA 18

Satakunnan Museo

4070

Foto:

Unto Salo - 61

Nakkila

Röykkiö 85 ennalleen kasattuna tutkimus-
ten jälkeen. Vas. röykkiö 86 ennalleen ka-
sattuna. K: Kuva 18.

Kiviälho

Javanainen
Röykkiö 85

1961
KUVA 24

Satakunnan Museo

4076

Foto:

Unto Salo-61

Nakkila

Hautaraunio 96, länsipään kivetyt puhdistus-
lettuna. Kuvattu luoteesta. K: Kuva (24).

Kivialho

Javanainen
Raunio 96

1961
KUVA 27

Satakunnan Museo

5079

Foto:

Unto Salo- 61

Nakkilä

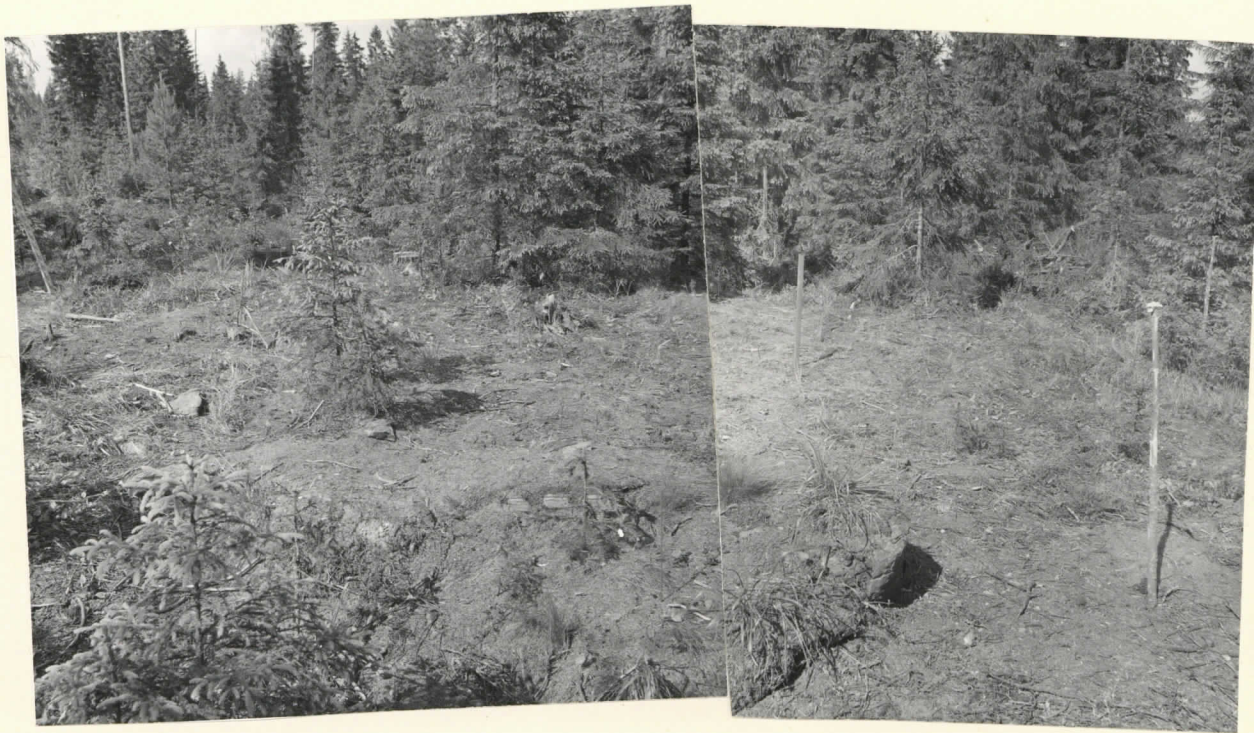
Hautausmaunio 96, keskiosasta pohjalla myö-
ten tutkittuna, reunaosan kivet paikoil-
laan. kuvattu itäkoillisesta. Kuva 27.

Kivialho

Javanainen

Maunio 96

1961
KUVA 30

Satakunnan Museo

Foto: U. SALO

KIVIAHO. JAVANINEN
NAKKILA

RAKENNUKSEN DOHJA: TASOITETTU ALUE, EN-

SAT. MUS.

NEN KAIVAUKSIA. KUVATTU LOUNAASTA.

NEG. N:OT

KAIVAUSKUVA 30

4082-83

1961.
KUVA 44

↙ ↓

↓

↗
A3

↑ B2-B4

↖ D2-24

Satakunnan Museo

Foto: S. HUOVINEN

KIVIAHO, JAVANAINEN

RAKENNUKSEN DOHJA KUVATTU LÄNSILUO-

NAKKILA

TEESTA, DUUSTA. JÄÄNNÖS MELKEIN DOHJAAN

SAT. MUS.

ASTI TUTKITTU. NUOLET OSOITTAVAT KIVIRIVE-
JÄ. VASEMM. LIESIKIVEYS. KAIVAUSKUVA 44

NEG N:07-4102-103

NAKKILA, KIVIAHO, JAVANAINEN

SATAK. MUS. NEG. N:O 4101

RAKINNUKSEN PÖHJA. NUOLEN SUUNNAS-
SA PÖHJOINEN PÄÄSIRIVI KESKILLÄ KI-
VIYS. KUVATTU LÄNSILUOTEESTA. KAIVA-
USKUVA 43. VK. SAHO.

1961
KUVAT 1, 12,
19, 23

NAKKILA, KIVIAHO, JAVANAINEN.

SATAK. MUS. NEG. 4045

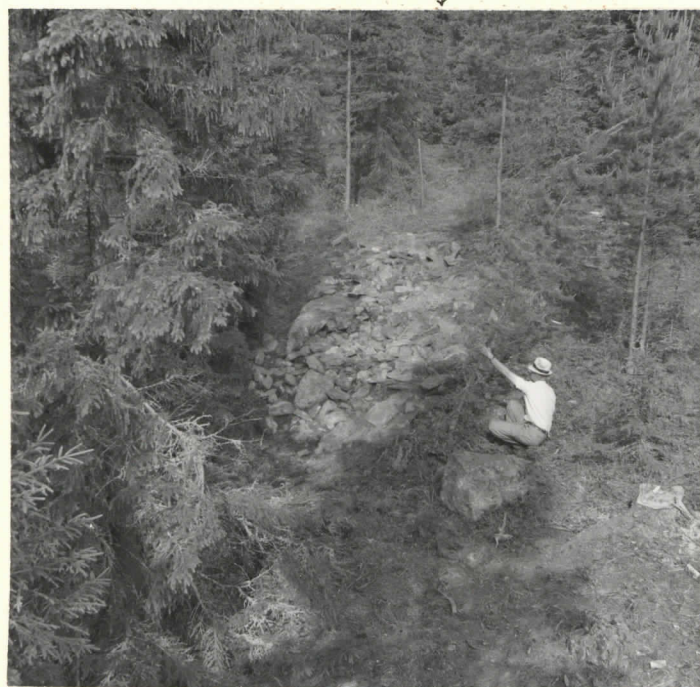

HAUTARÖYKKIÖ 86 ENNEN KAIVAMISTA. KESKELLÄ RÖYKKIÖTÄ SUURI KUOPPA, JONKA LAIDASSA KASVOI KOIVU. KUVATTU KOILLISISTÄ. KAIVAUSSKUVA 1. U.SALO SATAK. MUS. NEG. 4071 ↓

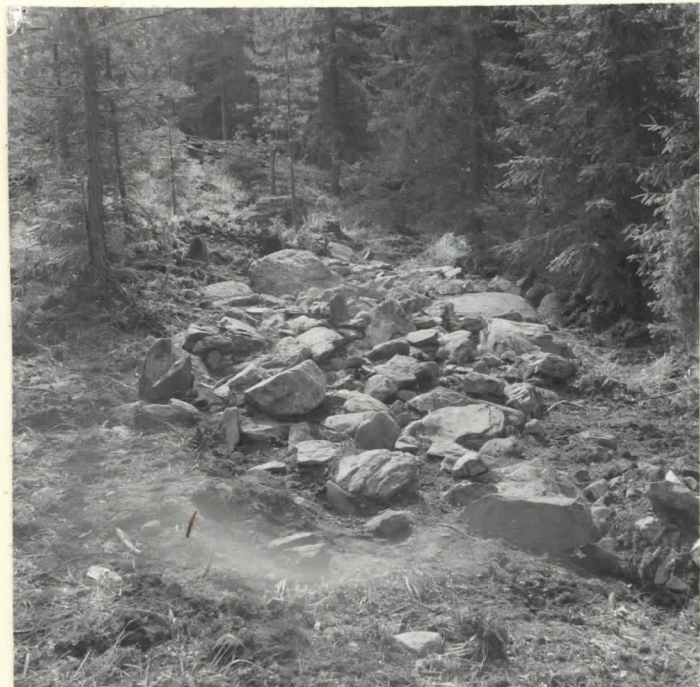
SATAK. MUS. NEG. 4060

RÖYKKIÖ 86 TUTKIMUKSEN JÄLKEEN UUDELLEEN KASATTUNA; SIINÄ OLLUTTA PIENTÄ KUOPPA EI KUITENKAAAN "RESTAUROITU" TAUSTALLA RÖYKKIÖ 85 TUTKIMUKSEN JÄLKEEN ENNALLEEN HEITETTYNÄ. KAIV.K. 12.

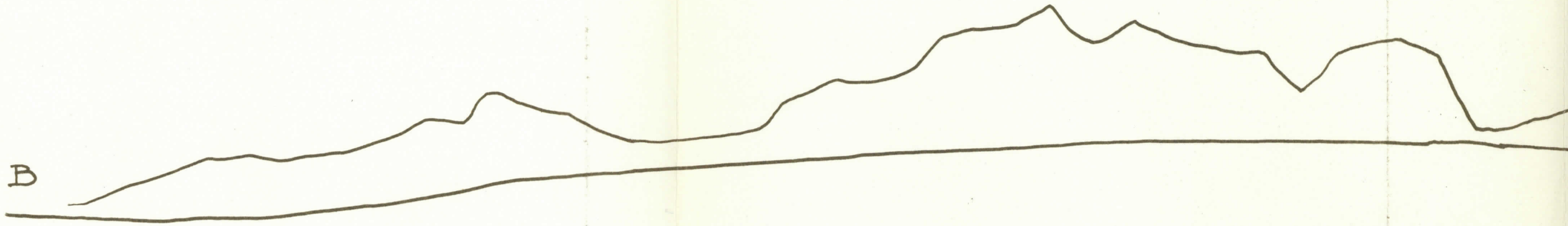

HAUTARÄUNIO 96 PALJASTETTUNA. KUVATTU IDÄSTÄ, DUUSTA. KAIVAUSSKUVA N:o 19 V.K. S. HUOVINEN.

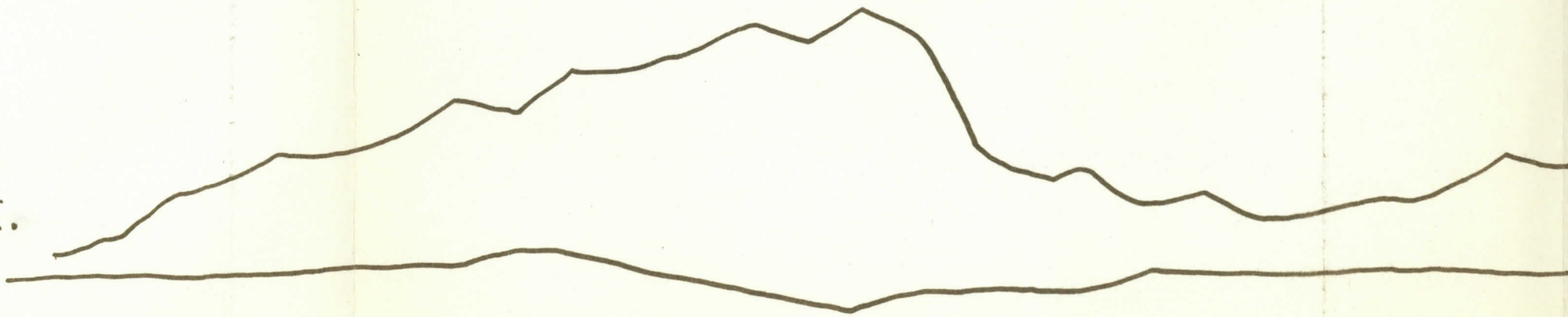

HAUTARÄUNIO 96 PALJASTETTUNA. KUVATTU LÄNNESTÄ. KAIVAUSSKUVA 23. SATAK. MUSION NEG. N:o 4075 V.K. U.SALO

B

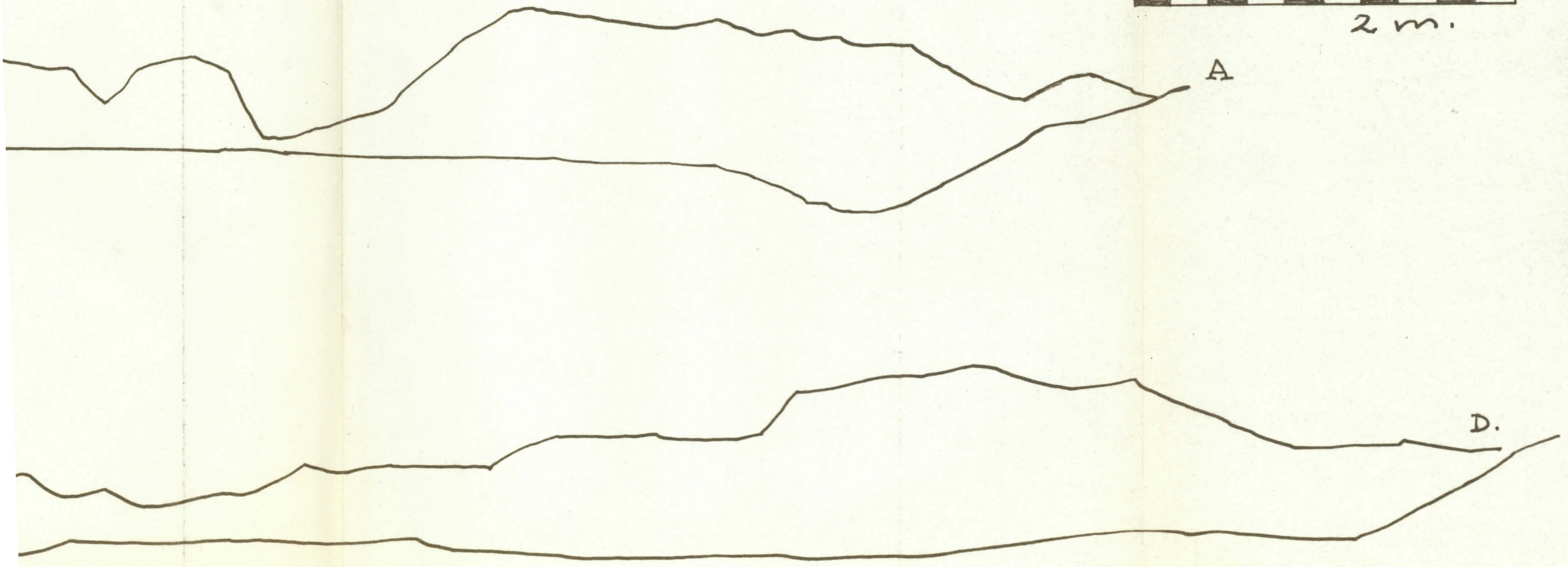
C.

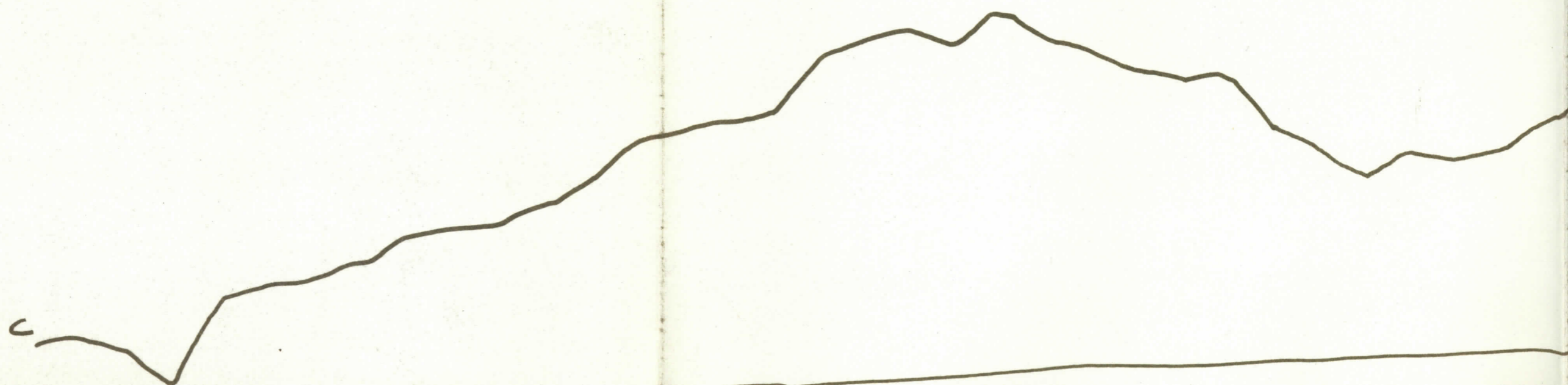
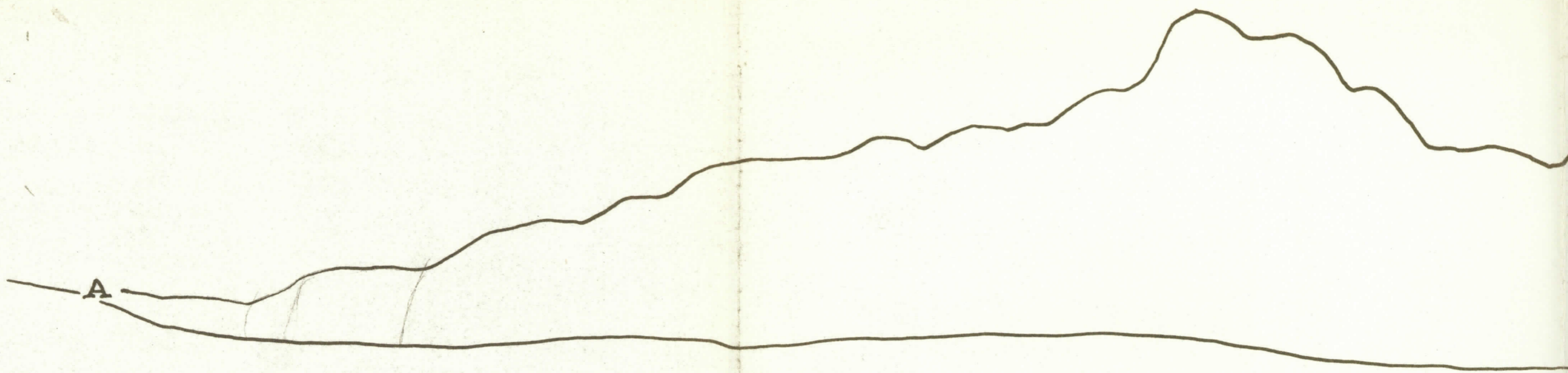

NAKKILA
KIVIALHO
JAVANAINEN
RÖYKKIÖ 85
UNTOSALO 1961
EIKKAUKSET A-B J A C-D
MK. 1:20

2 m.

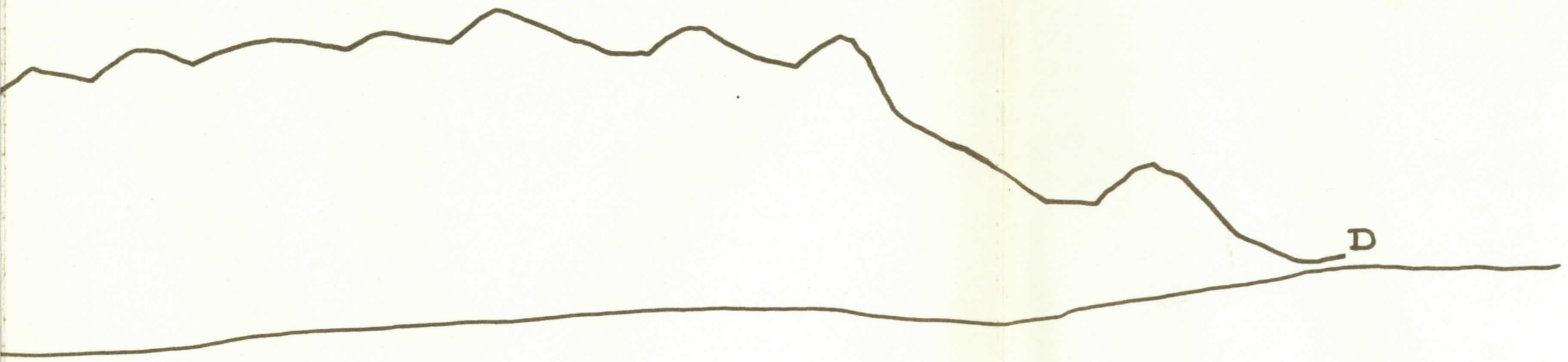
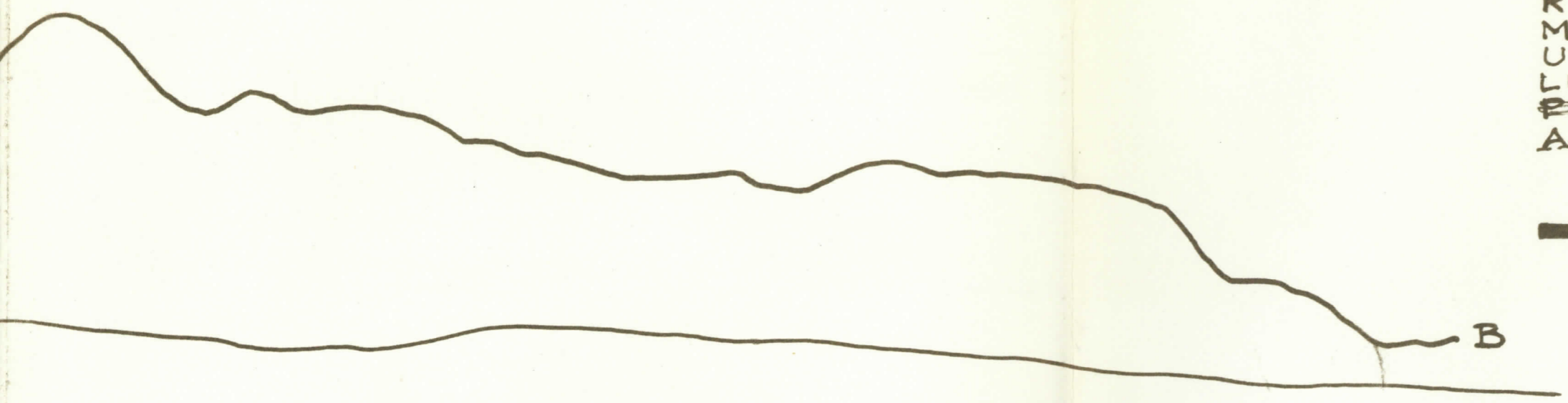

NAKKILA
KIVIALHO
JAVANAINEN
RÖYKKIÖ 86
MK. 1:20
UNTO SALO 1961
LEIKKAUKSET
~~PISTAPUUNITUKSET~~
A-B JA C-D

2 m.

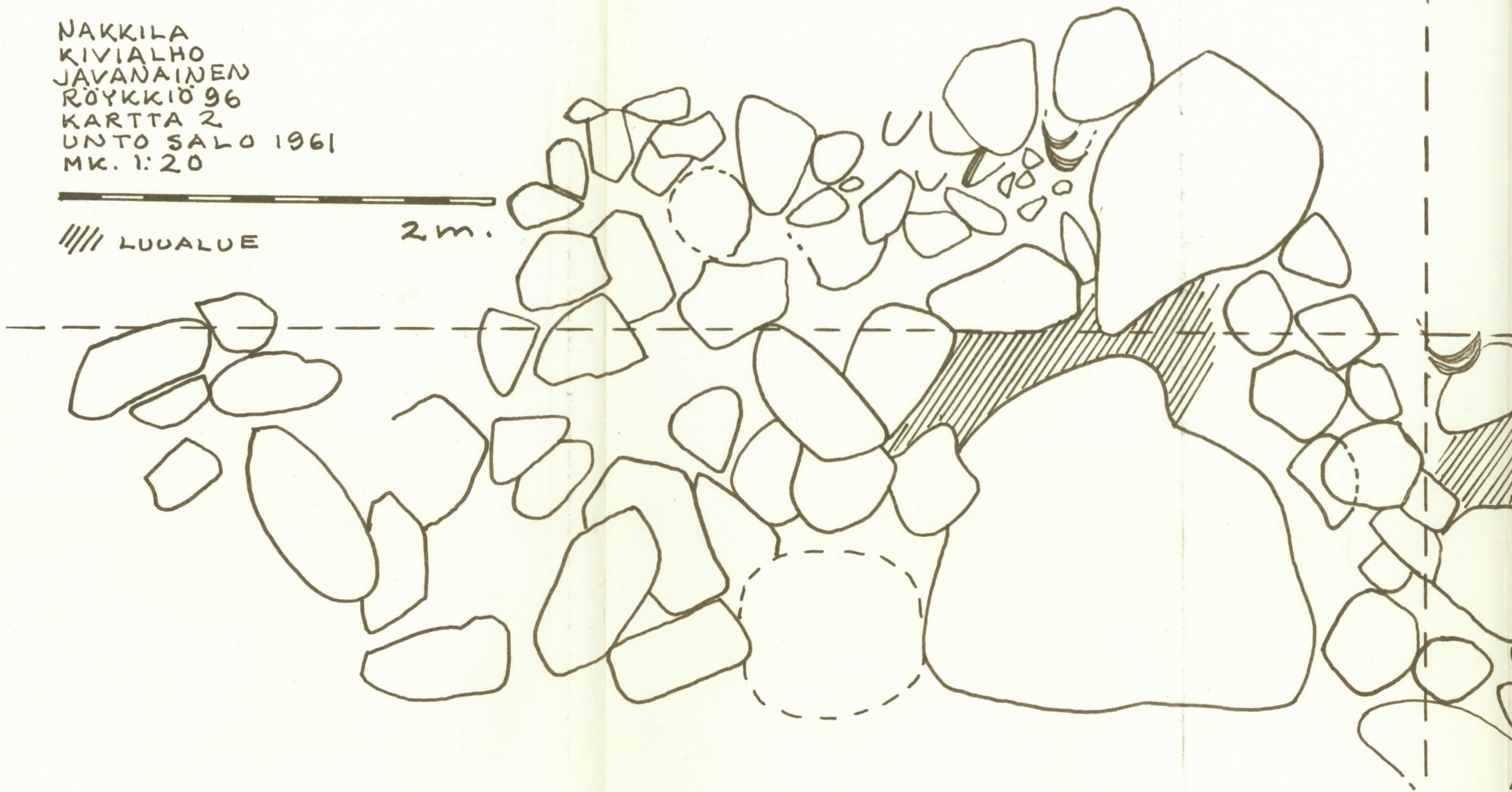

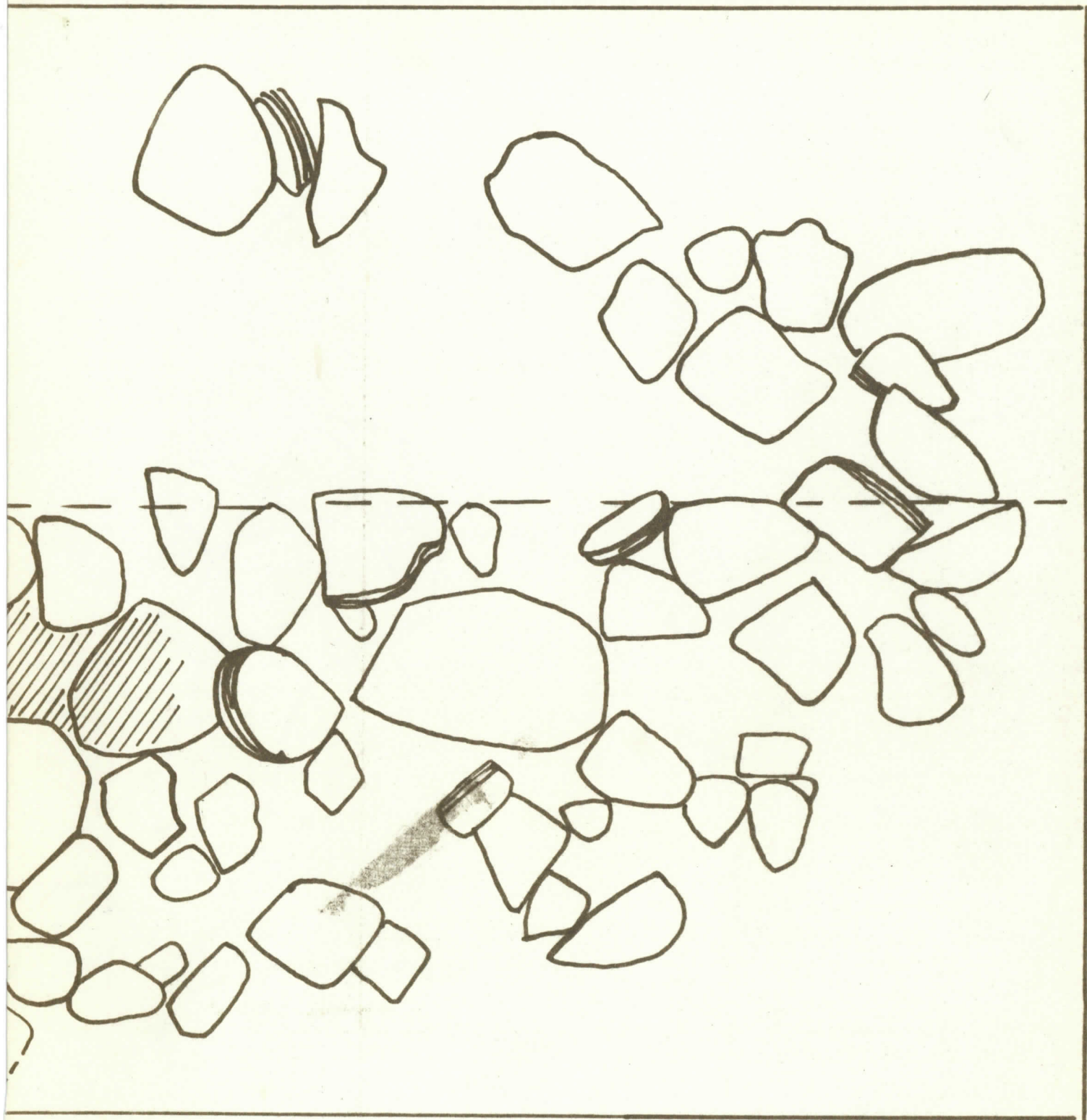
NAKKILA
KIVIALHO
JAVANAINEN
RÖYKKIÖ 96
KARTTA 2
UNTO SALO 1961
MK. 1:20

//// LUUALUE

2 m.

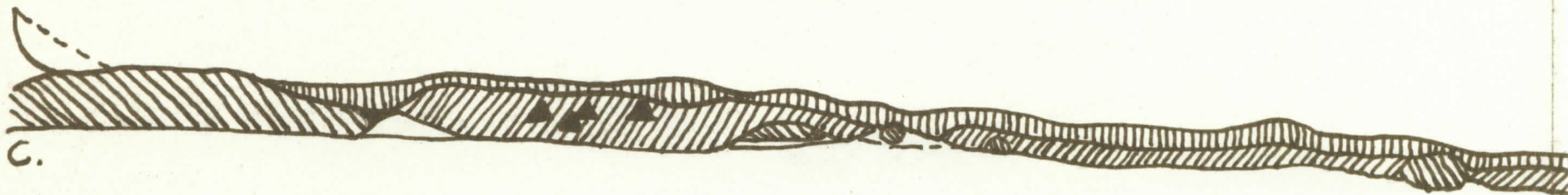

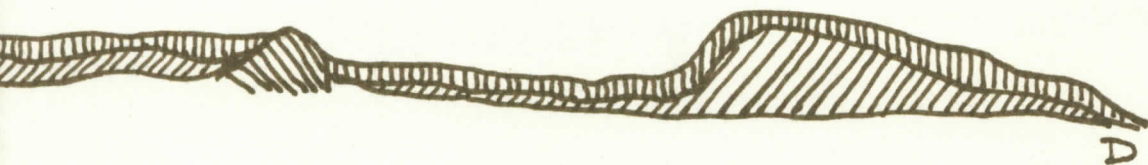
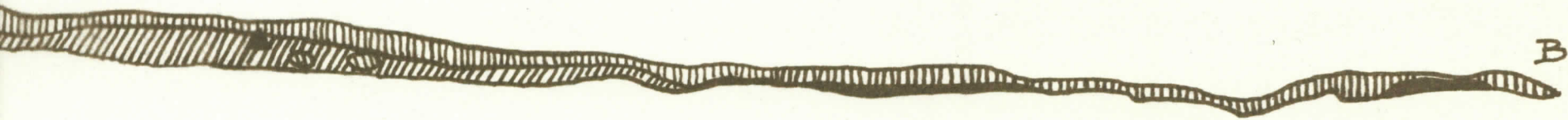

A

C.

NAKKILA
 KIVIALHO
 JAYANAINEN
 KODANPOHJA
 UNTO SALO 1961

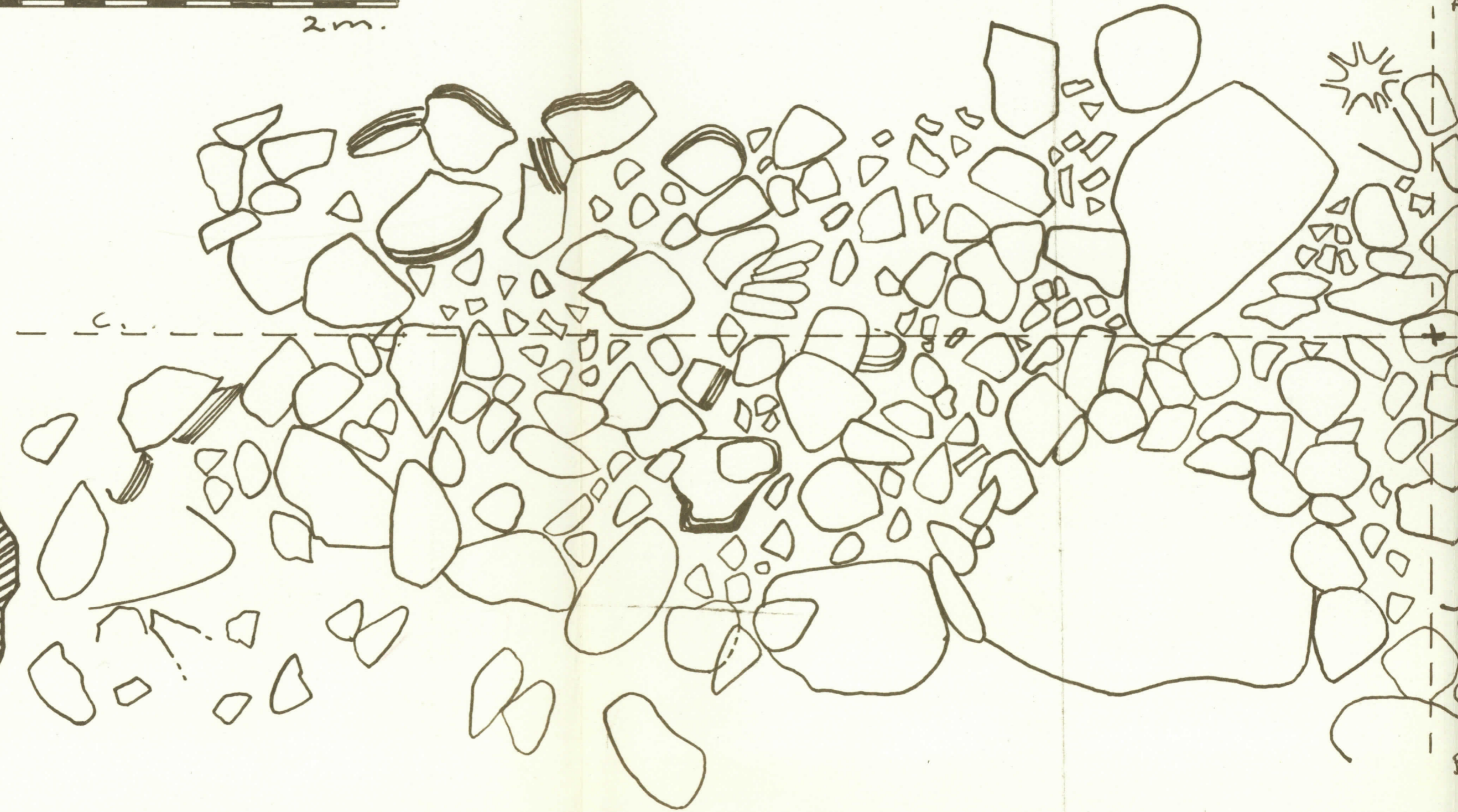
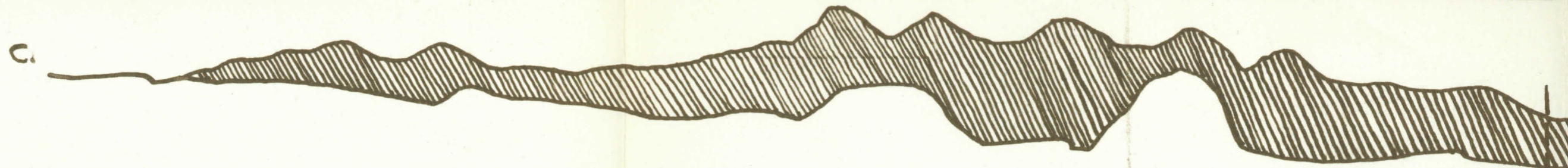
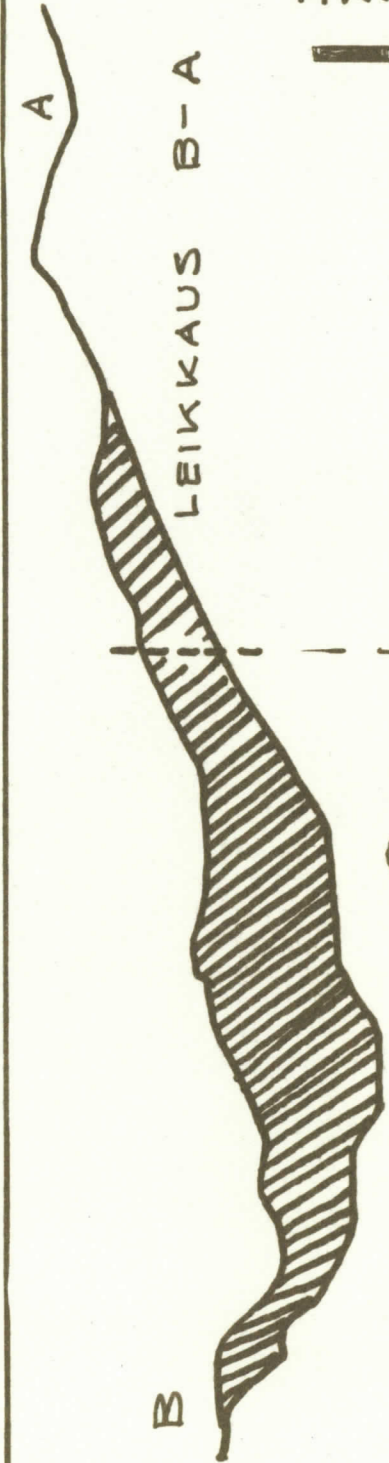
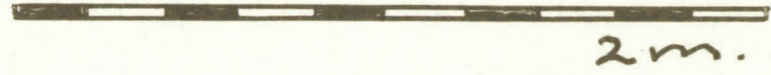
PROFIILIT A-B JA C-D
 MK. 1:20

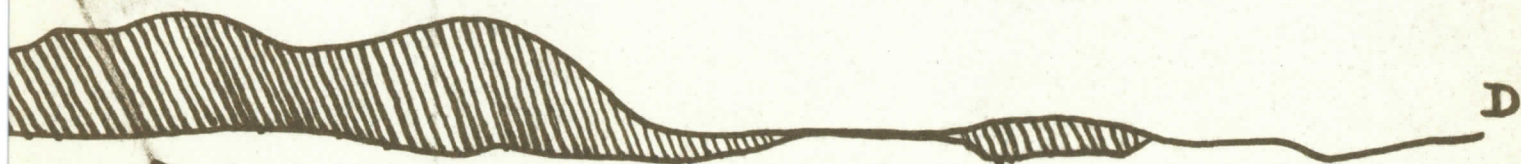

■ = SORAA
 🍄 = HILTA
 ▲ = SAVIKAPPALEITA

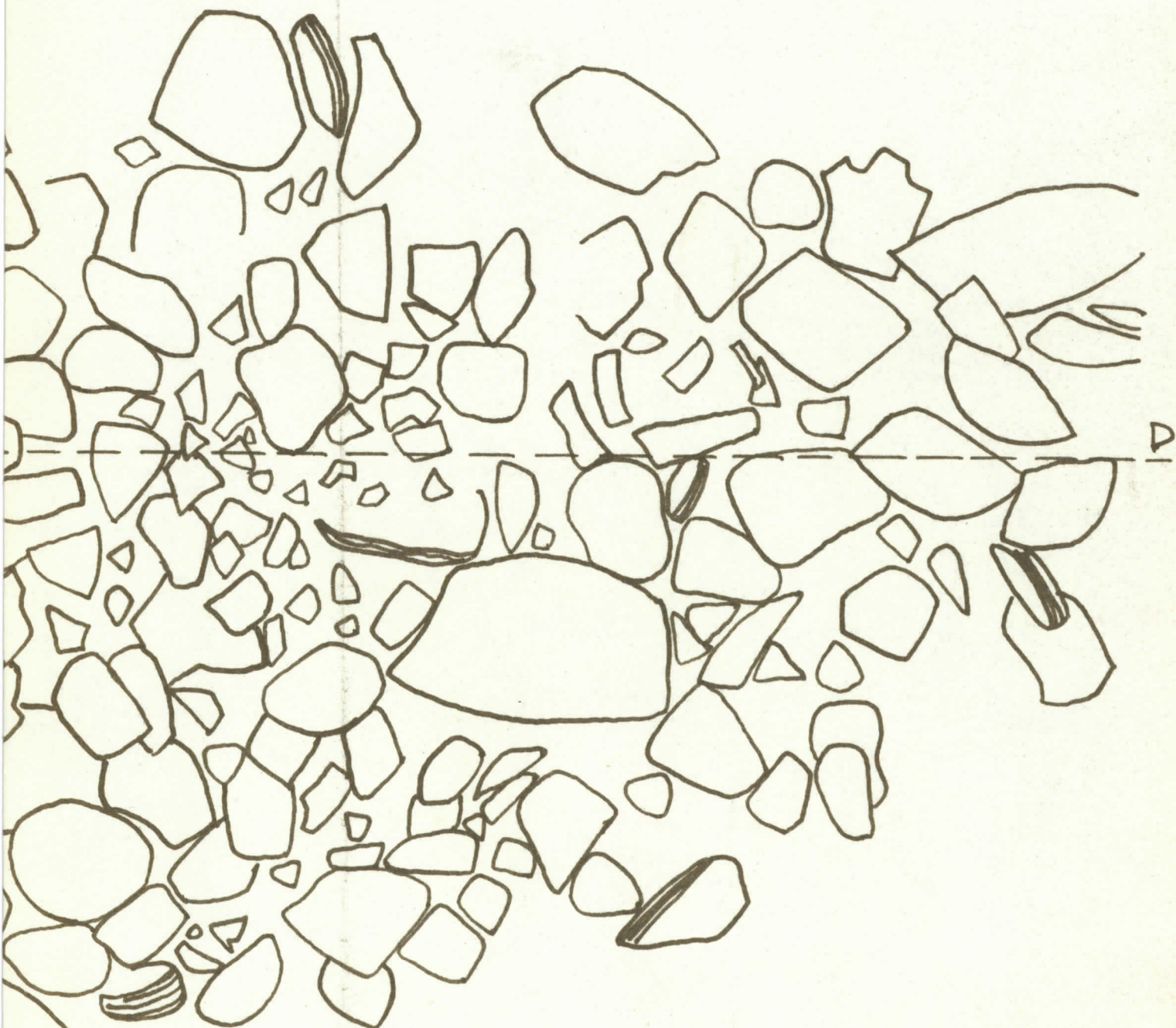
|||| = HUMUS 🍲 = KIVI
 // = KULTTUURIKERROS
 * = VAHVEMPI — " —

NAKKILA
KIVIALHO
JAVANAINEN
RÖYKKIÖ %
UNTO SALO 1961
MK. 1:20

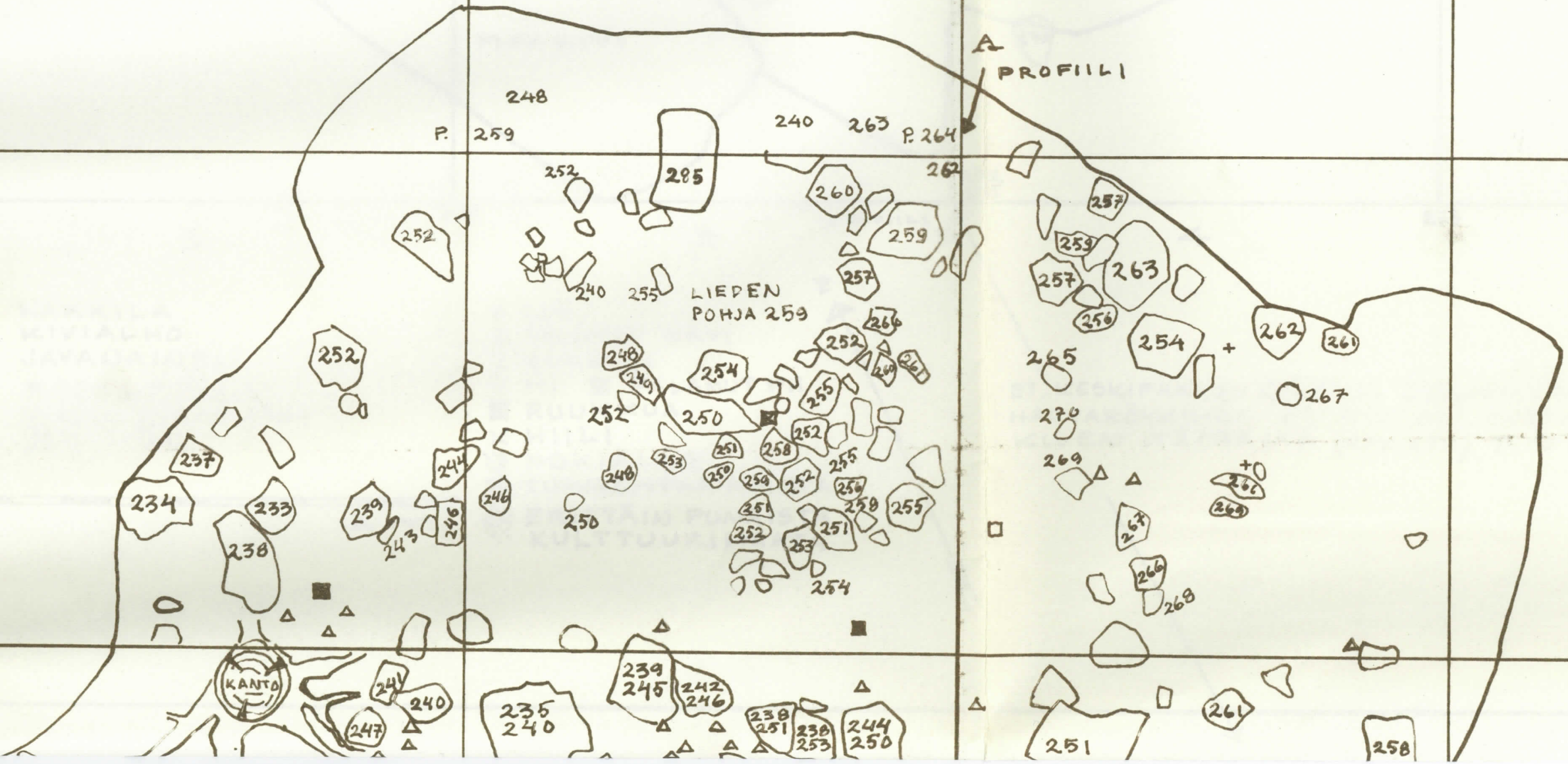
LEIKKAUS C-D

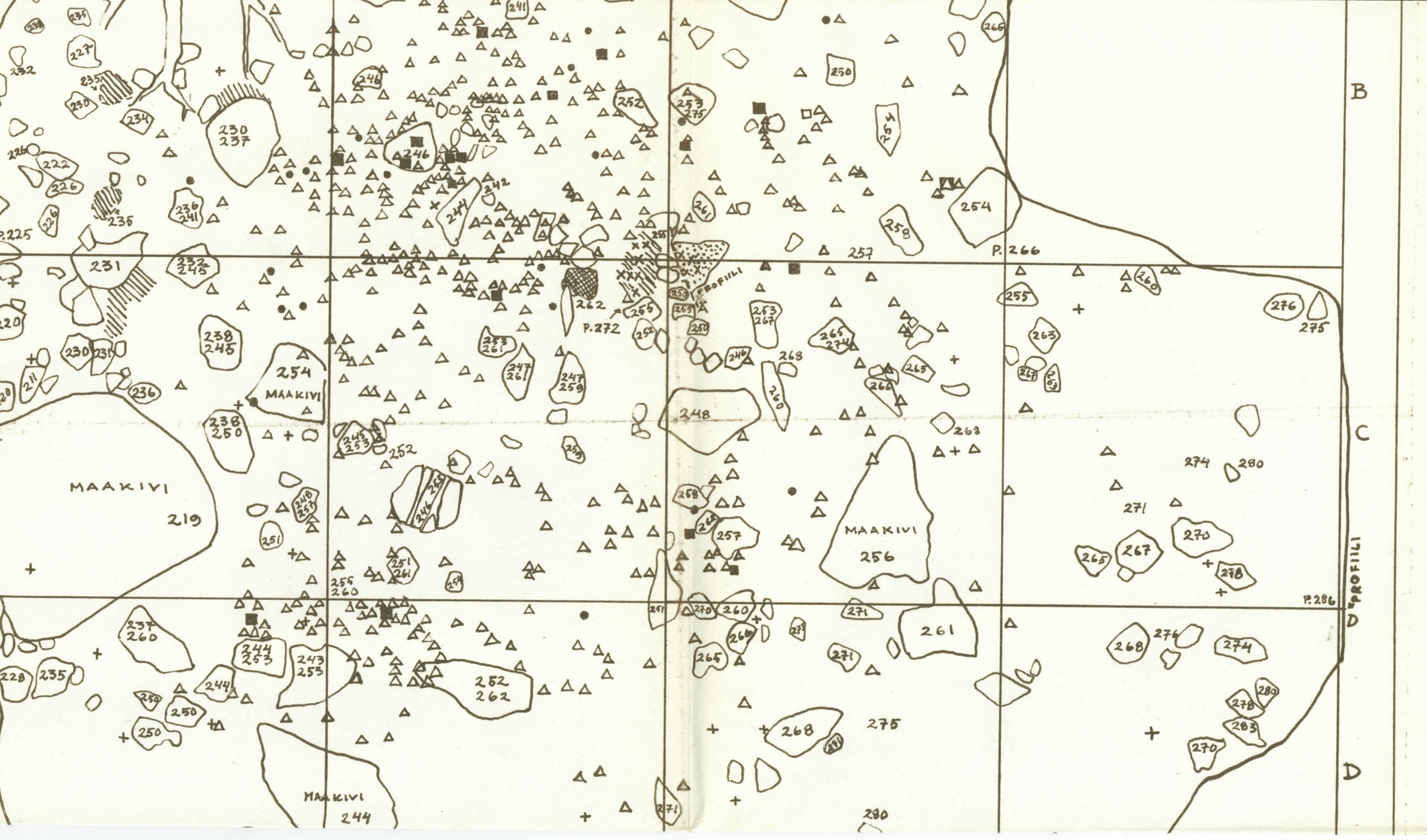

Ö

A

A
PROFILI

B

C

D

PROFILI

PROFILI

230
237

254
MAAKIVI

MAAKIVI
256

MAAKIVI
244

MAAKIVI
219

254

248

261

252
262

268

268

274

270

278

280

276
275

P. 266

P. 272

P. 286

231

238
245

238
250

245
253

244
252

251
261

244
253

243
253

237
260

250

244

235

228

258

257

253
267

249

268

260

265
274

265

266

255

263

267

269

271

274

280

265

267

270

278

268

276

274

270

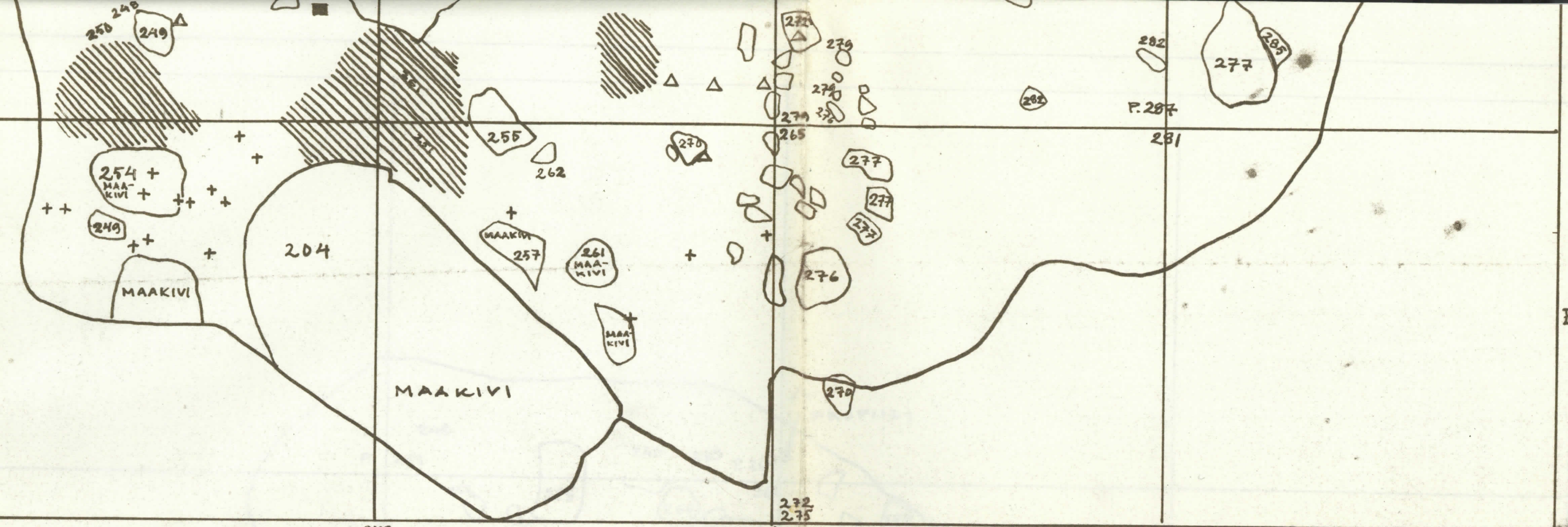
278

280

P. 266

P. 272

P. 286

E

NAKKILA
KIVIALHO
JAVANAINEN
KODANPOHJA
UNTO SALO 1961
MK. 1:20

- LUU
- ▲ PALANUT SAVI
- + KVARTSI
- PII ▣ PALANUT PII
- RUUKKUA
- x HIILI
- ▨ NOKIALUE
- ▩ TUMMEMPAA MAATA
- ERITTÄIN PUNAISTA KULTTUURIMAATA

2 m.

PROFILI B

ET. KESKIPAALUN ETÄISYYS ETELÄÄN PÄIN SIJAITSEVAN
HAUTARÖYKKIÖN ET. SIVUSSA OLEVAN SUUREN MAA-
KIVEN ITÄPÄÄSTÄ (206,254) 7,19 m. MERKKI ★